

YANLIŞ BATILILAŞMA

Üstat Bediüzzaman Hazretleri *“Ben îmanın cereyanındayım. Karşımda îmansızlık cereyanı var. Başka cereyanlarla alâkam yok.”* diyerek Yeni Said dönemindeki büyük manevî cihadının iman eksenli olduğunu ve bütün gayretinin, insanları imansızlık afetinden korumak ve kurtarmakta merkezileştiğini açıkça beyan ediyor. Öte yandan *“her bir günah içinde küfre giden bir yol”* olduğunu söyleyerek, bu iman hizmetinin çok önemli bir yönünün de günahlarla ve sefahatle mücadele etmek olduğuna işaret etmiş oluyor.

Üstadımız Eski Said döneminde, kendi ifadesiyle, **“İslâmın hayat-ı içtimaiyyesiyle”** yakında ilgilenmiş ve toplum hayatını tehlikelerden korumak ve ona doğru bir yön vermek için büyük gayret göstermiştir. Bu gayretler içerisinde, yanlış garplılaşma hareketiyle verdiği ilmî mücadelesinin özel bir yeri vardır.

Tanzimat döneminde bir kısım aydınların garp medeniyetine hayran olmalarına ve batı kültürünü ülkemize bütünüyle ve aynen taşımak istemelerine karşı, Üstat Hazretleri *“Japon modeli”* üzerinde durmuş, bizim de Japonlar gibi garbın sadece ilmini, tekniğini alıp kendi manevî değerlerimizden taviz vermememiz gerektiğini bütün gücüyle savunmuştur. Kendisiyle aynı fikri savunan dava arkadaşı Mehmet Akif Ersoy bu mânayı şöyle dile getirmiştir:

*"Alınız ilmini garbın alınız sanatını,
Veriniz hem de mesainize son sür'atını."*

Üstat Hazretleri, çoğu dersinde olduğu gibi, bu konuda da nefsine hitap ederek, bütün Müslümanlara şöyle bir tebligatta bulunmuştur:

“Ey nefis! Ehl-i dünyaya, hususan ehl-i sefahete, hususan ehl-i küfre bakıp, surî zînet ve aldaticı gayr-i meşrû lezzetlerine aldanıp, taklit etme. Çünkü; sen onları taklid etsen, onlar gibi olamazsın. Pek çok sukut edeceksin. ...”(1)

Baştaki *“ehl-i dünya, ehl-i sefahet, ehl-i küfür”* sıralaması çok önemlidir.

Ehl-i dünya, sadece dünya hayatını düşünen ve onun için çalışan kimselerdir. Bunlar, ahiret hayatına hiç ilgi duymadıkları için dünyanın servet ve makamlarıyla

oyalanır, nefislerini böylece tatmin etmeye çalışırlar. Bunların büyük çoğunluğu, dünyaya geliş gayelerini, **“dünya nimetlerinden olabildiğince istifade etmek ve dünya zevklerini azamî derecede tatmak”** şeklinde belirlediklerinden, sefahate düşer, günah ve isyan bataklığında bir hayat geçirirler.

Bunların ehl-i küfür olma tehlikeleri çok büyüktür. Sefahate, bir uyuşturucu müptelası gibi kendini kaptıran insan, ölüm ötesinde bütün günah ve isyanlarından sorguya çekileceğini düşünmek bile istemez. Nur Külliyyatı'ndan İkinci Lem'ada örnekleriyle izah edildiği gibi, bu kaçış onu, önce cehennem olmamasını temenniye, daha sonra kademeli olarak ahiretin inkârına götürüp dinden çıkarabilir.

Üstat Hazretleri bir Müslümanın garp kültürünü bütünüyle kabul etmesinin mümkün olamayacağına dikkat çekerken, konuyu ayrı bir cepheden ele alıyor ve bir Müslümanla bir Hristiyanın, Peygambere iman ve bu imanın şahsî hayatlarına aksetmesi konusunda çok büyük farklılık gösterdiğini önemle ifade ediyor.

Kur'ân-ı Kerim, Müslümanların hem şahsî ve aile hayatlarına, hem de toplum hayatına esaslar getirmiş, Allah Resulü de (asm.) bunları ümmetine bütün tafsilatıyla anlatmış ve hayatıyla fiilen sergilemiş, ders vermiştir. Bir Müslüman Allah'a nasıl inanacağından, namazını nasıl kılacağına, ahlâk binasını nasıl şekillendireceğinden, ticarete hangi esaslara uyacağına kadar her şeyi Peygamber Efendimiz (asm.)'den öğrenmiştir.

Üstat Hazretleri buna çok güzel bir örnek veriyor ve Peygamber Efendimize (asm.) iman etmeyi merkezî bir lambaya teşbih ederek, bir Müslümanın her konuda o merkezî lambadan ışık aldığını, her şeyiyle ona bağlı olduğunu nazara veriyor. Bundandır ki, bir Müslüman, Peygamber Efendimiz (asm.)'den alâkasını kesse, hem ruh âleminde, hem ahlâk dünyasında, hem de dünyevî işlerinde tam bir çöküntüye uğrar. Ve sonunda küfür karanlığına düşebilir.

Bir Hristiyan için durum çok farklıdır. Onun gerek şahsî hayatı, gerek toplum hayatı Hz. İsa'nın (as.) İncil'den alıp tebliğ ettiği İlâhî prensiplerle değil, beşerî kanunlarla ve toplum kültürüyle belirlenmiştir. Bu kültürün bazı esasları, temelde yine dine dayansa bile, uygulamada durum çok farklıdır. Bir yasaktan sakınan kişi, bunu Hz. İsa'ya değil, kanunlara uymasının bir neticesi olarak yapmaktadır. Bunun içindir ki bu şahsın Hz. İsa'ya (as.) bağlılığı tamamen kopsa da yaşama düzeninde büyük bir değişiklik olmaz.

İslâmiyet, hem ferdin şahsî hayatını, hem de toplum düzenini tanzim konusunda emir ve yasaklar vaz'etiği için, bir Müslümanın bu emirlere uyması **“sevap”**, uymaması **“günah ve isyan”** olmaktadır. Beşerî kanunların hakim olduğu Hristiyan toplumlarda böyle bir durum söz konusu değildir. Onlarda emirlere uymanın bir mükâfatı yoktur. Ancak, yasalara uymamanın cezaları vardır. Yani, bir Hristiyan toplumunun düzeni, İlâhî emir ve yasaklarla değil, beşerî kanunlarla temin edilmektedir.

Bundan dolayı, bir Müslüman, Peygamber Efendimizin (asm.) yolundan dönse, “*hayat-ı içtimaiyyede bir zehir*” hükmüne geçer.

Allah’a ve ahirete inanmayan insanlar, günlerini gün etme konusunda hayvanları örnek almış gibidirler. Onların ölüm konusundaki temel düşünceleri şöyle özetlenebilir: “*Nasıl olsa öleceğiz. Ölümden sonra da bir başka hayat ve bir başka âlem olmadığına göre, ölümü düşünüp rahatsız olmak yerine, onu hiç düşünmeyip dünya zevklerinden mümkün olduğu kadar çok faydalanmalıyız.*”

Peygamber Efendimiz (asm.) ise bir hadis-i şeriflerinde “**Lezzetleri acılaştırın ölümü çok zikrediniz.**” (2) buyururlar. Ölümü hatırlamak, kişiyi ebedî hayat için daha fazla sermaye tedarik etmeye götürür. Yine ölümü düşünmek, ahirette “zerre miskal hayrın da şerrin de” hesaba gireceğini hatırlatmakla, kişiyi günahlardan, isyanlardan ve gayr-ı meşru zevklerden uzaklaştırır.

Ölümü düşünmek, insanı hayvandan ayıran çok önemli bir özelliktir. Cenâb-ı Hak, hayvanlara ölümü bildirmemiştir. Zira, onların makamları sabit olduğundan böyle bir bilgi onları daha fazla amel işlemeye sevk etmeyecek, aksine hayatlarını karartacak, üzüntülerini artıracaktır. Buna ise Allah’ın rahmeti ve hikmeti müsaade etmemiştir.

Ölümü düşünmeyip sefahet yolunu takip eden insanlar, ayette haber verildiği gibi hayvanlardan daha aşağıdırlar. Zira hayvan günahsızdır, isyansızdır. Akli olmadığı için ölümü bilmemekte ve kendisine kaderin çizdiği bir hayat tarzını aynen sürdürmektedir. Akli olduğu halde ahiretini düşünmeyen, ilâhî haberleri ve tehditleri hiçe sayan insanlar elbette hayvandan daha aşağı bir derekeye düşerler. **Bunun neticesi ise cehennemde ebediyen azap çekmektir.**

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Yirmi Dördüncü Söz, Beşinci Dal.](#)

(2) bk. *Tirmizî, Zühd: 4, Kıyâmet: 26; Nesâî, Cenâiz: 3; İbni Mâce, Zühd: 31; el-Hâkim, el-Müstedrek, 4:321.*